

Nevesta.

(Spisal Anonymus.)



»Vržem ti vrv takoj. Trdno omotaj!
Vihar bode rastel. Ali si že?«
Tako je kričal s hripavim glasom
sključen mož v rujavem volnenem jopiču.

»Da, le brž, le brž, ujec! Premočeni
ste«, presekala je krepak, mladeniški glas
strahotno vršanje zdivjanega morja. Krog
njiju je besnelo peneče se vodovje in
se zaganjalo srdito ob temelj leskečega
se slavnega Miramara.¹⁾ Ta pa je stal
in stoji še neupogljiv. Že neštevilno ne-
viht je videlo prekrasno poslopje, ne-
brojno viharjev je hrumelo okrog njega,
toda silen, kakor danes — težko kdaj.
Soparno, dušljivo ozračje, plahi morski
ptiči, votlo gromenje iz daljine, močan
veter: te okolnosti so javile še hujšo
nevihto.

Upogneni mož v rujavem volnatem
jopiču je stopal varno po mokrih stop-
njicah, vdolbenih v živo skalo, proti
gradu in potem mimo gradu proti nizki
hišici. Ob strani mu je hodil mladenič,
raven kot sveča. Dospela sta v malo
sobico.

»Hvala Bogu, da sva srečno pripela
čoln! Samo, da ne raztrga vihar obeh
vrvij. Dikec moj, če ne bi bilo tebe, ne
bi stopile moje noge na miramarska tla.
Našli bi me brž ko ne nekega dne na
pesku. — Toda pustiva vse hudo. Slišiš,
Dikec? — — četiri — pet: še vedno
tisti čarobni, broneni glasovi naše grajske
ure! Prav v tem času, ob tej uri —.«

Na obličju starega Martinka, upoko-
jenega služabnika, pojavil se je tožen
milosladek izraz, beseda mu je zastala,
ker čustvo in spomin sta se bavila s
preteklostjo.

¹⁾ Dobro zadeto sliko gradu »Miramar« ima
»Koledar družbe sv. Mohora« za l. 1890, str. 57.

»Ob tem času, ob tej uri je pred
nekaj leti rohnel grozen vihar na suhem
in na morju. Naš gospod je hotel od-
pluti v mehikansko deželo, poprej pa si
ogledati krasno vojno ladijo, ki je stala
tam, kjer sva midva ribarila sedaj. Tudi
takrat, saj veš, bila me je ujela skoraj
nevihta. Toda več mi je bilo do Miljanke,
sedeče poleg mene v čolnu. Gorjé, da
si moram odpirati zastarele, skoraj za-
celjene rane! Prišedši v grad, gledal sem
tudi jaz z okna svoje sobice po morju.
Na ladiji — ne vem ji imena — svi-
rala je godba sočutno žalovanje po go-
spodu, ki nas je hotel zapustiti v pri-
hodnji zori. Cela narava okrog nas je
togovala. Psom je ostajalo meso, ka-
narčkom zrnje, konjem oves, papige niso
hotele ni zabavljati, ni oponašati. Vse
se je jokalo, a potem menda srdilo,
kajti počelo je divjati, da so pokali sklepi
ladijinih verig in tresla se sidra na de-
belih motvozih. Sloné na oknu sem zrl
v motno meglo, ki se je spuščala nad
grad in kmalu zastrla razgled do ladije.
Mnogo graščinskih poslov, dvornih go-
spej in gospodov je korakalo po sobanah
in gledalo na morje, a vendar ni videlo,
kar presega ves grajski lesk in blesk. Jaz
pa sem zrl angelja, zavitega v višnjev-
kasto morsko meglo, kličečega: »Maksi-
milijan, Maksimilijan, oj vrni se v svoj
miramarski grad!« O kako mi je bilo
slišati besede iz nebeškega, zlatega grla!
Glas je bil sličen glasu moje desetletne
Miljanke. Dekle je nekaj popravljalo po
sobici in ni slišalo nadzemske prikazni.
Ti si menda slišal, a ne videl. Ne vem,
kako ji je bilo. Samo spominjam se, da
ni bila vesela, kakor druge dni, posebno
ne, kakor prejšnjo pomlad, ko jo je do-

letela sreča, postreči gospodu Maksu samemu. Govoriti ni mogla z njim, saj nemškega ni umela. Vzgojil sem bil namreč takrat prvih vijolic, bujnih, razprtih, da so vonjale onkraj morja. Poželel je enkrat milostni gospod ljubih vijolic. Pet visokih gospej in šest poslušnih dvorjanov je skakljalo po svetlih stopnjicah v grajski vrt ponje. Toda milostni gospod je imel zelo rad nas, priproste ljudi, ter je nemudoma pozval pred-se mojo Miljanko s šopkom prvih, modrih vijolic. Pravila je, da ji ni dovolil poklekniti, prijazno jo je gledal, nekaj prav čudno tujega jo vprašal, česar pa ni razumela. Morda je bilo nemško. Da bi si okrepil zdravje, hotela je Nj. visokost rabiti kozje mleko, in prav naši dve liski sta je morali dajati. Bilo je res okusno to mleko, pregnalo je žejo in glad. Ko mu ga je nesla Miljanka v prvič, prigomazi vse polno pozlačenih strežajev naproti in ji trga posrebreno mlečno posodico iz rok. A v hipu je zarožljala imenitna sablja po rožnatem, vloženem tlaku, in prijazni obraz z lepo, razčesano brado je vabil mojo hčerico v sobo. Priletel je tudi višji dvorni kuhar z neko cevjo v roki, da bi menda poskušal mleko, ali je zdravo, pa gospod mu je smehljaje mignil skozi duri. Vsakikrat pa mu je poljubila belo roko.

Vse to mi je pravila pozneje natanko za las. Vendar sem izvedel, da ji je ponujal nekoč zlat denar, a ona ga ni hotela vzeti. Morda se ni hotela pohvaliti, da je prezirala denar, in mi je o tem molčala. To pa menda veš, zakaj je imela ime Miljanka. Ker je bila rojena dan pred sv. Maksimilijanom, nesli so jo prav na dan tega svetnika h krstu v Barokvlje. In kaj je duhovni gospod rekel, Bog mu daj dobro? Rekel je, da jo krstimo Maksimilijano, češ, tako se imenuje tudi cesarjev brat, ki pride kmalu

k nam. Vesel sem bil tudi jaz Miljanke, dasi ni bilo nobenega dekleta tu okoli tega imena. Ne dolgo potem so sezidali ta grad tukaj, in jaz sem prišel sèm, z menoj moja Miljanka. Milostni gospod je je bil vesel, ker je imela njegovo ime. Iz spoštovanja do njega pa je nisem klical »Maksa«. Veš, da sem dobil dovoljenje in pravico, da smem v gradu živeti do smrti s primerno pokojnino. To se je vršilo spomladi omenjenega leta, in kar sem hotel poudarjati, Benedikt: slišal sem ravno ob tem času pod noč čudesno prikazen. S to uro spominjam se prikazni in z njo svojega deteta. Oh vem, da ji je boljše sedaj nad zvezdami, nad modrino morskno, nad bujnim vrtom, nad vonjivimi vijolicami. Tudi ne očitam tebi ničesar, Benedikt, ker sem živo prepričan, da je sedaj sama krilat, čist angelj, presrečna nebeščanka — — in vendar, ljubi Bog, ako bi jo bil pustil še malo časa — — še par kratkih let — — mogočni stvarnik — — lahko bi bil — — — — Ne, ne segam v tvoje sklepe, v tvojo modrost.*

Upogneni starček v rujavem volnatem jopiču je upiral dolgo dolgo časa oči kvišku. Bog vé, koliko je premolil ljubi starček. Ljubeče, vroče srce! Imelo si kdaj biser, zaklad za ljubav svojo. Izgubivši se tešiš sedaj misleč na Boga samega, objemaš ga z udano ljubeznijo. O srečen, ki si ohranil ljubezen, najlepšo, najvišjo! — — —

Ali že greš! Benedikt? Saj veš, da ti nisem očital nobene stvari. Saj nisi ti vzrok. Počakaj malo, prinesem ti kaj na mizo! Nečeš? Za jutra pokliči me seboj, veš! Pomagal bom zalivati. Tulipani so uveneli. Mreže raztegnem sam po solncu.

Spite dobro, oče Martin!

Lahko noč! odvrne upogneni kašljavi starček grajskemu mlademu vrtnarju Benediktu. Mladi mož si je potegnil

zunaj z roko preko očíj, kakor bi si hotel otreči solzo.

* * *

Da, krasno je bilo za bivanja visokega gospoda v gradu miramarskem. Toda takoj po njegovem odhodu je dobil grad s celo svojo okolico čisto drugo lice. Lično razčesani strežaji v dolгих z zlatom obrobjenih oblekah se niso več podili po svetlem tlaku grajskih soban, kadar je zazvonil zvonček po marmornatih hodnikih, ni več šumela bogata obleka visokih gospej in gospic, ni se več mešala francoska govorica z nemško in italijansko, ni puhtel več iz vonjave kuhinje dražestni vzduh knežjih jedil z bogato obloženega ognjišča, pri katerem je imel mojster želodčne umetnosti, mož širokih in polnih lic vedno polne roke neodkladnega dela. Nič več ni teklo toliko krvi tolstih telet, pitanih jagnjet, maščobnih pur, zibajočih se rac, težkih kur in druge podobne druhali. Velikanski neusahljivi sodi v temni kleti so plesnéli dalje in dalje in iz nekaterih je bilo treba pretakati, da ne bi šla v zló prestara kapljica. Po gradu in okolici si je pridobil tuj jezik vrhovnost. Slovensko so govorili le dninarji, najemniki in delalci, in stari čmerni oskrbnik lomil je slovenščino, da se mu je vse smejalo. Vrtnar Martinek je ukazoval delavcem v starem očetovskem jeziku.

Leto je bilo preteklo, odkar je grad sameval zapuščen na peščenih obalih adrijanskih. Miljanka vrtnarjeva ni bilo prejšnje čvrsto belo-rudeče dekle. Na zimo se je bila pregrela, oča se je že bal, da jej bode kaj hudega. Kuhal je pelinovo zrnje in je mešal s kozjim mlekom, da je pila.

Bodisi, da jej je lečilo res zdravilo, ali pa zaupanje vánje: okrevala je. Stanovala sta še vedno v stranski hišici poleg vrta pri morju. Oh, kako je bilo srečnemu óči pri sreču, ko mu je pri-

kladala mlada hči suhljadi na ogenj, in je sam sedel na nizki klopici za kotom s kučmo na kolenu, zatopljen v večerno molitev! Vprašaje ga, kaj bi rad za večerjo, uprla je vanj modre oči in zagledal se je starec vsakrat vanje dolgo dolgo, dokler se mu ni prizibal na ustnih sladak smehljaj. Iskaje v modrih očeh, sam Bog vé česa, pozabljal je vedno odgovarjati ji ter na zakajenem molku pretipal devet ali pa ednajst jagod mesto desetih. Po večerji mu je brala Miljanka žolte, zamazane »Zgodbe«, iz katerih je starec rad poslušal o izgubljenem sinu, raje o svatbi v Kani Galileji, najraje pa o bogatem ribjem lovu. Popraševal je bralko natančneje, so li bile mreže konopnene, podvojenih nitij, ali s svincem obtežene, kako globoko se je potapljal čoln. Pri vprašanjih, koliko rešet so napolnili z drobnimi, koliko z večjimi ribami, zasmejalo se je devče iz polnih pluč in poučilo starca, da sv. evangelisti niso mogli vseh drobnjav zapisati. Kaj bi dal dobri mož, da bi umel črke — vsaj, kakor sin njegove sestre, živi, čvrsti Benedikt, dasi ni čital tako gladko, kakor Miljanka.

Benedikt se je bil že za mlada do dobra sprijaznil z malo družinico. Saj ji je bil bližnji sorodnik; starec mu je bil ujec. Saj sta z Miljanko že kot štiri do pet leta stara otroka nabadala črne bršljanove jagode na nit, zidala sta spomladi na mehkiemrodu trdnjavice ter jih obdajala s peščenimi rovi. Saj sta tisočkrat poskušala odpeti starčev čoln, toda nista mogla razmotati čudnega vozla na čolnovem rilcu. V oni dôbi sta si smehljala v obraz medsebojno po otročje, nedolžno, in ne slutila, da pride čas, ko ne bodeta mogla tako brezogledno občevati, ko ne bo možno pričarati one rajске veselosti.

(Konec.)



Nevesta.

(Spisal Anonymus.)

(Konec.)

ista dōba je bila prišla. Benedikt je vzrastel krepek mladenič vitkega telesa, poln zdravja in poguma; Miljanka se je razvila v cvetočo deklico, da se je je radoval oče ob vsakem pogledu nanjo, a še lepše se je razvila njena duša ter se okrasila z deviškimi krepostmi.

Prišlo je l. 187., Benedikt je hodil vsako jutro in vsak večer k vrtnarjevim. Toda letos se mu Miljanka ni prismejala naproti, kakor prejšnja leta, temveč zarudela je vselej, kakor bi jo polil s krvjo, in zbežala je pred njim. On se je delal, kakor bi ne opazil ničesar. Toda, ko bi mu kdo mogel pogledati na dno duše, videl bi, kako se je tam vse gibalo, kako ga je razjedala žalost, kako se mu je skalil sladki mir, ki ga je užival nekdej. Nekaj se mu je tudi začelo v srcu oglašati, a sam ni vedel, kaj. Dozdevalo se mu je, da ima posebne pravice do devčeta, s katerim je vzrastel in preživel zlato otroško dōbo.

Zimskega dné je poljubljalo žarno zahajajoče solnce slemena miramarskega gradu. Grad je pa sipal iz oken čuden rudeč odsvit, kakor bi v njem gorelo in bi ogenj silil na dan.

»Torej z Bogom ostani, Miljanka, ako nimaš ni besede, ni pogleda zame. Praviš mi, da si si izbrala drugega ženina. Sreča ti mila! V grad prihajajo gospodiči. Moje roke so žuljave, oni imajo gladke. Naj bode, saj si vredna plemenitega mladeniča. Toda, Miljanka, če bo deš srečna, spominjaj se včasih najinih otroških let, spominjaj se mene, ki . . .«

Dalje ni mogel govoriti. Solza se je zalesketala na očesu, v srcu pa je dušil grozno boleost.

Miljanka je stala, kakor iz marmorja izklesana, ni ga pogledala: le roko mu je samo podala v slovo. On jo krepko stisne in nato skoči urno, a skoči s temnim obrazom v pripravljeno ladijo, ki je bila namenjena, da ide v Sicilijo po žvepla. V dnu srca peklo ga je in stiskalo, kakor gorjé celega sveta. Ločena sta.

V istem trenutku je zatrepetal zadnjič solnčni žarek na grajskem ozidju; potem se je solnce odtrgalo od krasnega Miramara in se poslovilo. Ne dolgo potem je zatonoilo v daljavi, in na zemljo se je ulegla mračna, zimska noč.

Uro potem je klical postarani kašljavi Martinek svojo hčer in jo iskal po gradu. Ni je mogel najti, niti sledú ni bilo po njej. A ni bila izginila, ampak klečala je v grajski kapelici upognena in globoko zatopljena v molitev pred podobo žalostne Matere Božje.

Bog vé, komu je veljala molitev. Zeló jo je bilo pretreslo slovo, hudo jo je mučilo ločenje, še groznejše pa jo je pekla misel, da ima Benedikt o nji slabo mnenje. Oh, ko bi mogla povedati, koga si je izbrala za ženina, oh, ko bi ga mogla prepričati, da je njen ženin več prenašal nego žulje. Bala se je zeló za Benedikta, kajti vedela je, da je skušal pri slovesu prikrivati svoje dušno stanje, svojo nejevoljo ali celó jezo, da se je javil hladnega le navidezno, a v istini nosil v prsih strašne naklepe. Zdel se ji je, kakor bi se bil zvrnil iz neba v goreče peklo. Slutila je, da mu je njena odpoved ob enem odpoved življenju. Tako daleč je mislila. O saj bi si vendar le njega mogla izbrati, ko bi si sploh kdaj izbirala izmed takih ženinov.

Šla je v hišico, kjer jo je oče pričakoval ter bil že odprl znano sajasto sv. pismo, da bi mu Miljanka iz njega čitala kako priljubljeno povest. Toda danes ni ji tekel jezik, kakor navadno, dasi je znala berilo skoro na pamet. Ko je poveznil stari Martinek oguljeno kučmo na koleno, pogladivši si ostanek sivih las, in ko je začel s tresavim glasom navadno večerno molitev: »O Marija ljubezniva«, spustila se je tudi hči za njim z glasom dorasle mladenke. A danes ni bilo v tem glasu čarovite moči, ki je jačila še starčevo grlo, da sta se glasova spojila, skoro bi dejal, v popolno soglasje: ne, danes ni bilo tako, kakor je bilo vedno. In ko je po molitvi začel starček peti, bilo mu je pri srcu skoraj tako mehko, kakor če je spomladi njegovo devče pod temno-zelenim rožmarinom na vrtu začelo z milim otožnim napevom:

»Rasti, rasti, rožmarin,
Ti devištva drag spomin!«

Danes pa nima njen glas čarobne tešilne moči. Sam stari mož tudi ne more dolgo peti — — —

Tam v daljavi pa je plula težka ladija tovornica, na kateri je stal v mračnem kotu pri krmilu mladenič. Temen je bil njegov obraz, opazovalec bi bil videl, da divja v njem silen boj. Sedaj je segel krčevito v nedrije, sedaj je z roko zamahal, sedaj je potegnil preko čela. Bil je to naš Benedikt. Res silen boj mu je hotel ugonobiti srce, obupne misli so ga navdajale. »Ali ni najbolje, da bi tu konec bil mojega življenja? Saj je sedaj proč moje veselje!« V duhu se je bil zvrnil, da tako rečem, iz nebes na dno groznega prepada. V prsih se mu je penilo morje besnečih strastij, preletale so ga črne misli in otrovale mu osrčje, da ni upal več leka od ni-

koder. Peklenske skušnjave! Smrt v morskih valovih mu je bila zoprna, zaradi tega si je hotel seči po življenju s smrtonosnim orožjem. Oj gorjé! — A kaj mu je, da je vskriknil bolešno, kakor bi mu vrtala neznanska bolečina po mozgu? Saj ni bilo slišati strela. Krmilo je bilo pritrjeno z vrvjo, da ga ni bilo treba v eno mer ravnati. Na ladijinem rileu so uživali brodarji ubožno večerjo ter popivali žganje iz male čašice; ladija pa je rezala šumeče morsko površje. Kaj je bilo torej vzrok vzkliku?

Tam zadej pri krmilu je padel oni mladenič v mesečnem svitu na kolena; iz levece mu je pljusnilo nekaj svetlega v vodo, desnico pa si je pritiskal ob srčno stran. Ali se je ranil? Ne: vzkriknil je le opazivši, da se je ob smrtno orožje zamotal stari molek z zakajenimi jagodami, katere je Bog vé kolikrat prebirala Miljanka, in katere je marsikak večer otipavala onemogla, tresava roka starega Martinka. Pred slovesom od Miljanke je bil šel v zgornjo sobo ločit se od starega moža, pustivši vrhno suknjo spodaj v sobici, kjer je šivalo dekle. Kdo mu je vtaknil molek v žep? Ni bilo težko uganiti. — Tam pri krmilu se je spustil na kolena. Koliko je vzdihoval, molil, ihtel! Kako milo in mehko mu je postalo v srcu! Bilo mu je, kakor bi bili padli železni okovi od njegovih prsij, ki so ga hoteli udušiti, ki so ga gonili v obup, v smrt. Čemu umreti? Ali ne živi več njegov dobri oče nebeški, njegov Bog, katerega je dosedaj otroško ljubil, kateremu je dan na dan daroval svoje hvaležno srce?

Štiri mesece pozneje je obsipala pomlad grad in njega okolico z vso svojo mično bujnostjo. Senčnato grmovje je zelenelo in se razcvitalo, kakor da bi imela ta pomlad biti poslednja. Tudi grčavi rož-

marin se je hotel še enkrat pokazati v dišeči svoji cvetni obleki, dasi mu je bilo deblo že prejedeno do mozga in notranjega soka. Število vijolic se je krčilo dan na dan. Le za eno na vrtnem robu pod rožmarinom so še vedeli oskrbnikovi otroci. Pripenjali so zeleno listje nad njo in jo rosili z vodo. Tudi za njeno življenje se je bilo treba bati.

Tam v pritlični izbi male, znane nam hišice je pokladal oče poln grenke toge in bridkosti roko na belo čelo svoje hčere. Čelo je bilo razbeljeno od vročinske bolezni. Bal se je zelo za njeno življenje. Ni dolgo, kar je dobila ovojček iz daljnega kraja in v njem stari častitljivi molek. Na listku poleg molka je bilo pripisano: »Odpuščam Ti.« Tolmačila si je besede, da je ona sama vzrok njegove nesreče, tedanje in prihodnje. Hotela mu je takrat izročiti nekaj v spomin, in dala mu je v žep stari molek. Ni pa vedela, kaj si je potem še priložil v žep. Vendar se je začela bati zanj in tega strahu ni mogla pregnati. »Morebiti je odšel za vselej, morebiti je šel nalašč v kako nevarnost, morebiti si je končal življenje.« Grozna misel ji je izpodjedala zdravje, da se je morala kmalu vleči. Izprevidel je ubogi oče, da ne raste v celem grajskem vrtu leka za njo. Že davno je hotela iti hči k nunam na stari Reni pri sv. Justu v Trstu, hotela je biti nevesta Izveličarjeva, a bala se je zapustiti očeta. Sedaj ga je prosila bele obleke za v grob in venca s starega rožmarinovega debela na vrtu. S solzami ji je povedal oče, da ji more izpolniti le drugo prošnjo, prve ne. Pomirila se je kmalu, sprejela je tudi svojega ženina v sv. popotnici. Potem jo je začel spreletovati mrzel pot. Molek z voglatimi jagodami je pritiskala zaupno k vročim ustnam. Za gradom je pretresal veter trhlo, poslednjič ozelenelo

topol, in nekaj je hreščalo v vrtu na koncu: morda je ravno veter odkrehnil izpodgrizeno deblo rožmarinovo.

Drugi dan so hodili otroci gledat zadnjo vijolico. Imela je glavico uvelo, povešeno, zamrzlo na veke. V mali pritlični sobici je ležala mladenka, bela kakor vosek, z rožmarinovim vencem nakičena, dejal bi — mrtev angelj.

Teden potem se je vrnil Benedikt. Prepozno! Začel je nameščevati službo starega vrtnarja. Strašno ga je peklo, da ji je sam pospešil smrt. Peklo ga je njegovo ravnanje, da se je dal strasti tako zaslepiti. Pozabil je bil namreč na bližnje sorodstvo z Miljanko, pozabil je bil njeno nedolžno življenje, njeno sestersko ljubezen: ni hotel strpeti, da bi mu bila vzeta. A sedaj? Sedaj spoznava vse in se kesa! Njej pa je vsadil spomin v svojem srcu ter ga hrani pač še sedaj; tu bode zelenel, kakor bode zelenel njen grob na bližnjem B-skem grobišču. Žaluje pa ne odveč za njo. Saj je uverjen, da je pri Bogu v nebesih, kamor je šla v mladostnem cvetju, razcvetela roža — presajena v nebeški vrt.

Upogneni starec v rujavem volnatem jopiču je podelal še tu pa tam kaj malega v zabavo in kratek čas ter spremljal svojega namestnika na morju in na suhem. Življenje brez dela bi mu doneslo zgodnjo smrt. Pri takem delu smo srečali starčka in mladeniča od začetka te povesti. Najraje pa je ribaril prav blizu gradu, kakor za bivanja svetlega gospoda Maksa. Samo z razliko, da ga ni več spremljalo po stopnjicah, z mornico oblitih, cvetoče, rudečelično devče, lastno dete, niti nosilo rešeta z ribami glasno prepevaje v hišico. Po njeni smrti se je zdelo starcu, da je cel grad velik trohnel grob brez življenja.

* * *

Kdor bi si šel sedaj ogledat slavni grad, težko bi uzrl več upognenega, kašljavega starca v rujavem volnatem jopiču z oguljeno kučmo. Še njegov čoln je morebiti že davno povezen na solnčnati prod, kjer mu užiga solnce dan

na dan nove razpoke. V kotu B-skega grobišča pobeša vrba-žalostinka tanke, vlačne veje, da leže skoro po tleh. Ž njo je zaznamoval Benedikt mesto, kjer objema sedaj črna zemlja trupli očeta in hčere — nedolžne neveste.



Iz burkaste preteklosti Mihe Gorenjskega.

(Spisuje Tine Brdnik.)

XIX. Kaznovana radovednost.

Ernst Dunkelbusch je bil svoje dni rokodelski mojster v Celovcu. Prišteval se je pravim »purgarjem«. Zato je tudi zahajal v kavarne, kjer se je kako uro po kosilu rad zabaval s čitanjem domačih in tujih, krščanskih in židovskih listov. Tudi igral je zelo rad. Razumel je dobro igro na »kvarte«, pa tudi slonokoščene krogle je znal prav spretno poditi po zeleni mizi. Vse to res ni kaka posebnost. Bolj znamenita za nas pa je tista slaba lastnost njegova, kateri se pravi **radovednost**.

Če sta se le blizu njega kje dva bolj tiho razgovarjala, že je nategoval ušesa, hoté uloviti vsaj kako besedico, če ne že vsega razgovora.

Dobro, da je bil toliko tudi lahko-veren, kolikor je bil radoveden, ako ne še bolj prvo. Z vsakoršnim odgovorom ga je bilo lahko zadovoljiti, tudi, če se je dalo tako rekoč kar prijeti, da stvar ne more biti taka, kakor se mu naznanja ali opisuje.

V Celovec je zahajal tudi naš Miha večkrat po opravkih; napravil je včasih kako kupčijo s konji. Prijatelj in znanec se mu zaradi njegove posebnosti ni nedostajalo niti na Kranjskem, niti na Koroškem, tudi v glavnem mestu gorotanskem ne.

Nekateri njegovih prijateljev so zahajali navadno v taisto kavarno, kakor mojster Dunkelbusch.

Ko pride nekega dne poštar Miha v to kavarno, povedó mu njegovi prijatelji, kako so Dunkelbuscha enkrat za vselej dobro izplačali. In ta smešni dogodek sem jaz tu zabeležil kot nameček Mihovim burkam.

Nekega dne po kosilu Ernst Dunkelbusch zopet igra na biljardu v navadni kavarni. Blizu biljarda sedé njegovi znanci pri črni kavi, pomenkuje se bolj tiho med seboj. Dunkelbusch se jim večkrat približa, toda danes si pa res ni v stanu raztolmačiti, o čem se pravo za pravo menijo. Tako skrivnostnih obrazov še niso nikoli kazali proti njemu. Že je vprašal dvakrat, kaj se menijo tako skrivnostnega, toda njegovega vprašanja ne čuje nihče, preveč so zaverovani vsi v čudni predmet, o katerem si dopovedujejo. Dunkelbusch hodi kakor po jajcih okolu njih, vidi se mu, kako težko živi v tej negotovosti. Zato se ga vendar eden usmili ter mu na ponovljeno vprašanje odgovori:

»Zunaj na Križni Gori gnezdi znani čarobni ptič pegam (*Bombycilla garrula*, *Seidenschwanz*). V njegovem gnezdu se nahaja taka skrivnostna koreninica, da stori človeka nevidnega, ako jo nosi pri sebi. Tri kolenca ima koreninica in je sive barve. Pravijo, da ima ptič gnezdo v tretjem brinjevem grmu od lesenega križa na levo.«

Ernst to zaslišavši sklence hipoma, da pojde na goro; najraje bi kar stekel. Močno ga skrbi, da bi ga kdo ne prehitel. Nerad nadaljuje igro, zato pa tudi